



ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ

ΦΓ4

Εξάμηνο: Γ' (3^ο)

Διδακτικές μονάδες ECTS: 5

Κωδικός: ΦΓ4

ΩΡΕΣ: 3 θεωρία

Τύπος: ΜΕ (Μάθημα Ειδικότητας)

Γλώσσα: Ελληνικά

Μάθημα: Υποχρεωτικό

Προαπαιτούμενα: Φυσιολογία

Εξαρτώμενα: Κλινική Καρδιαγγειακή και Αναπνευστική Φ/Θ II

Σκοπός μαθήματος:

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσει ο φοιτητής τις απαραίτητες γνώσεις στη Φυσικοθεραπεία των παθήσεων του Κυκλοφορικού συστήματος, μέσω της εκπαίδευσή του στη φυσικοθεραπευτική αξιολόγηση και προσέγγιση ασθενών με καρδιαγγειακές παθήσεις.

Ειδικότερα, ο φοιτητής μελετά τις φυσιολογικές μέσα στο χρόνο μεταβολές στην λειτουργία του καρδιαγγειακού συστήματος και των αλλαγών που προκύπτουν στη δυσλειτουργία της καρδιάς και των περιφερικών αγγείων. Επίσης, μελετά το ρόλο της άσκησης στη λειτουργία του κυκλοφορικού συστήματος και εκπαιδεύεται στο σχεδιασμό προγραμμάτων καρδιαγγειακής αποκατάστασης και πρόληψης των καρδιαγγειακών παθήσεων σε πληθυσμούς.

Στο μάθημα της Φυσικοθεραπείας Καρδιαγγειακών Παθήσεων ο φοιτητής εμβαθύνει στις μεθόδους και τεχνικές των φυσικοθεραπευτικών προσεγγίσεων, αφού πρωτίστως έχει μελετήσει στο μάθημα της φυσιολογίας τις βασικές αρχές και τους μηχανισμούς λειτουργίας της καρδιάς, των περιφερικών αγγείων και των περιφερικών μυών.

Το μάθημα προετοιμάζει το φοιτητή στην κλινική πρακτική, αξιολόγηση και μέτρηση της λειτουργικής ικανότητας του ασθενή με καρδιακή ανεπάρκεια, περιφερική αγγειοπάθεια και μετά από χειρουργεία καρδιάς.

Μαθησιακοί στόχοι: Ο φοιτητής με το πέρας των μαθημάτων θα είναι σε θέση να:

- 1) αξιολογεί και να καταγράφει τις νευρικές, καρδιολογικές, αγγειακές διαταραχές σε ενήλικες που οδηγούν σε λειτουργική ανικανότητα.
- 2) κατανοεί τον τρόπο παρέμβασης της φυσικοθεραπείας σε διαταραχές της κυκλοφορίας που προκύπτουν σε οξείες και χρόνιες καρδιαγγειακές παθήσεις, χειρουργικές επεμβάσεις, ορμονολογικές διαταραχές, παρατεταμένη κατάκλιση.
- 3) θέτει θεραπευτικούς στόχους για τη βελτίωση της κλινικής εικόνας και της λειτουργικότητας του καρδιαγγειακού ασθενή
- 4) επαναξιολογεί τη θεραπευτική παρέμβαση αναγνωρίζοντας τα σημεία βελτίωσης ή επιδείνωσης της κλινικής εικόνας του ασθενή
- 5) κατανοεί τη σπουδαιότητα της άσκησης στην πρόληψη της υπέρτασης και των καρδιαγγειακών παθήσεων σε νεαρούς πληθυσμούς, να σχεδιάζει και να οργανώνει προγράμματα πρόληψης και αποκατάστασης.

Αναλυτικά περιεχόμενα μαθήματος:

A. Περιεχόμενα θεωρητικού μαθήματος.

Ενότητα 1. Εισαγωγή στη φυσικοθεραπεία καρδιαγγειακών παθήσεων.

- Επιδημιολογικά στοιχεία καρδιακών παθήσεων.
- Επιβαρυντικοί παράγοντες, νοσηρότητα και θνητότητα.
- Η θέση της φυσικοθεραπείας στην πρόληψη και αντιμετώπιση των καρδιαγγειακών παθήσεων

σήμερα.

Ενότητα 2. Καρδιαγγειακές Παράμετροι

- Λειτουργική ανατομική και φυσιολογία της καρδιάς και των αγγείων
- Ορισμός και ερμηνεία των καρδιαγγειακών παραμέτρων. Ανάλυση της σημασίας τους στην αξιολόγηση της κλινικής εικόνας του καρδιολογικού ασθενή.

Ενότητα 3. Κλινικές και Εργαστηριακές Εξετάσεις σε καρδιολογικό ασθενή

- Ερμηνεία των εργαστηριακών εξετάσεων του καρδιολογικού ασθενή (ακτινογραφία, Η.Κ.Γ., δοκιμασία κόπωσης, εργομετρία, υπερηχοκαρδιογράφημα). Παρουσίαση των πιο σημαντικών αλλοιώσεων, του παθολογικού υπόβαθρου που τις συνοδεύει και της σημασίας τους στη φυσικοθεραπευτική αξιολόγηση και παρέμβαση.

Ενότητα 4. Φυσικοθεραπευτική Αξιολόγηση του Καρδιολογικού ασθενή

- Συνεκτίμηση των δεδομένων της υποκειμενικής και αντικειμενικής αξιολόγησης, λήψη αποφάσεων και επιλογή θεραπευτικών παρεμβάσεων.

Ενότητα 5. Αρτηριακή Υπέρταση - Υπόταση

- Αρτηριακή υπέρταση και υπόταση. Προδιαθεσικοί και επιβαρυντικοί παράγοντες για την ανάπτυξη συνδρόμων υπέρτασης. Πρόληψη της υπέρτασης, αντιμετώπιση της υπότασης.
- Μεταβολές της αρτηριακής πίεσης στα διάφορα οργανικά συστήματα (εγκέφαλος, μυϊκός ιστός, σπλάχνα) σε παθολογία και κατά την άσκηση.

Ενότητα 6. Στεφανιαία Νόσος - Έμφραγμα Μυοκαρδίου

- Στηθάγχη. Παθολογικό υπόβαθρο, παράγοντες κινδύνου (τροποποιήσιμοι και μη τροποποιήσιμοι). Πρόληψη, αντιμετώπιση, ενδείξεις διακοπής και αντενδείξεις φυσικοθεραπευτικής παρέμβασης. Η σπουδαιότητα της άσκησης στην αντιμετώπιση της στηθάγχης.
- Οξύ Έμφραγμα του μυοκαρδίου. Παθολογικό υπόβαθρο, παράγοντες κινδύνου (τροποποιήσιμοι και μη τροποποιήσιμοι). Πρόληψη, αντιμετώπιση, ενδείξεις διακοπής και αντενδείξεις φυσικοθεραπευτικής παρέμβασης.

Ενότητα 7. Μονάδα Εμφραγμάτων

- Φυσικοθεραπεία στη μονάδα εμφραγμάτων.
- Κριτήρια έναρξης – διακοπής της φυσικοθεραπευτικής παρέμβασης
- Σχεδιασμός ειδικών προγραμμάτων άσκησης σε ασθενείς με στεφανιαία νόσο, μετά από επεμβάσεις επαναιμάτωσης, ασθενείς με καρδιακή ανεπάρκεια.

Ενότητα 8. Καρδιακή Ανεπάρκεια

- Καρδιακή ανεπάρκεια, διάγνωση, θεραπευτικές παρεμβάσεις
- Στρατηγικές βελτίωσης της φυσικής κατάστασης του ασθενούς με καρδιακή ανεπάρκεια

Ενότητα 9. Χειρουργία Καρδιάς και Καρδιοχειρουργική Μονάδα

- Περιγραφή των χειρουργείων καρδιάς και μεταμόσχευση καρδιάς.
- Ιδιαίτερα στοιχεία φυσικοθεραπευτικής αξιολόγησης
- Ενδείξεις έναρξης ή διακοπής της φυσικοθεραπευτικής παρέμβασης.
- Επιπλοκές σε ομάδες υψηλού κινδύνου.

Ενότητα 10. Περιφερικές Αγγειοπάθειες _ Χειρουργία Αγγείων

- Περιφερική αποφρακτική αρτηριοπάθεια: Φυσικοθεραπευτική αξιολόγηση και παρέμβαση

- Επιπολής και εν τω βάθει φλεβική θρόμβωση: Φυσικοθεραπεία και πρόληψη
- Περιγραφή χειρουργείων των περιφερικών αγγείων.
- Ιδιαίτερα στοιχεία φυσικοθεραπευτικής αξιολόγησης.
- Ενδείξεις έναρξης ή διακοπής της φυσικοθεραπευτικής παρέμβασης.
- Επιπλοκές σε ομάδες υψηλού κινδύνου.

Ενότητα 11. Χρόνια Καρδιακή Ανεπάρκεια – Μυϊκή Δυσλειτουργία

- Χρόνια καρδιακή ανεπάρκεια και μυοπάθεια σκελετικών μυών. Η σπουδαιότητα της άσκησης στην αντιμετώπιση της μυοπάθειας, στη βελτίωση των μεταβολικών και δομικών αλλαγών που υφίστανται οι σκελετικοί μύες.
- Είδη, τύπος, συχνότητα και διάρκεια της άσκησης που εφαρμόζεται σε καρδιοανεπαρκούντα ασθενή (αερόβια άσκηση, άσκηση αντίστασης).
- Κριτήρια εφαρμογής και ενδείξεις διακοπής.
- Κριτήρια επιλογής κάθε στρατηγικής παρέμβασης

Ενότητα 12. Πρόγραμμα Καρδιαγγειακής Αποκατάστασης

- Στόχοι και οφέλη προγράμματος καρδιαγγειακής αποκατάστασης.
- Σχεδιασμός, οργάνωση και λειτουργία σε διάφορες κατηγορίες καρδιαγγειακών ασθενών.
- Κριτήρια αποκλεισμού και συμμετοχής ασθενών στο πρόγραμμα.

Ενότητα 13. . Καρδιοπνευμονική Ανάνηψη

- Στοιχεία βασικής αναγνώρισης της παροδικής παύσης της καρδιακής και αναπνευστικής λειτουργίας. Στοιχεία ανάνηψης.

Ενότητα 14. Τελική Αξιολόγηση των φοιτητών

- Αξιολογείται η συνολική επίδοση των φοιτητών σύμφωνα με τον κανονισμό σπουδών του Ιδρύματος και τον τρόπο αξιολόγησης του μαθήματος που αναφέρεται παρακάτω.

Μέθοδοι και μέσα διδασκαλίας:

Θεωρητικό μέρος:

περιλαμβάνονται πολλές διδακτικές τεχνικές και μέσα μεταξύ των οποίων:

- Διαλέξεις-εισηγήσεις με χρήση πίνακα, διαφανοσκοπίου, σταθερό προβολικό σύστημα (overhead projector), βίντεο και τηλεόραση
- Συζήτηση στην αίθουσα διδασκαλίας και ανατροφοδότηση
- Εργασία σε μικρές ομάδες ή ατομική
- Παρουσιάσεις φοιτητών
- Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) (Πολυμέσων, ηλεκτρονική συζήτηση μέσω πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου)
- Επισκέπτες ομιλητές μετά από έγκριση του Τομέα

Μέθοδοι αξιολόγησης:

Η αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών πραγματοποιείται σύμφωνα με τον κανονισμό του Ιδρύματος. Βασική προϋπόθεση αποτελεί η επιτυχής ολοκλήρωση του θεωρητικού μέρους του μαθήματος. Η αξιολόγηση της επίδοσης του φοιτητή πραγματοποιείται με μία τελική αξιολόγηση, γραπτή ή προφορική. Στην προφορική αξιολόγηση απαιτείται η παρουσία δύο εκπαιδευτικών. Η τελική αξιολόγηση του μαθήματος πραγματοποιείται μετά το τέλος του διδακτικού εξαμήνου σε όλη την ύλη που διδάχθηκε. Ο φοιτητής καλείται να απαντήσει σε ερωτήσεις που καλύπτουν ισομερώς τις διδακτικές ενότητες του μαθήματος και επιπλέον σε μία ερώτηση που απαιτεί κριτική σκέψη. Η βαθμολογία είναι από 0-10 και με την προϋπόθεση ότι έχει απαντήσει στο 80% των ερωτημάτων.

Η καταλληλότητα των θεμάτων αξιολόγησης ελέγχεται από τον Τομέα, ο οποίος δημιουργεί τράπεζα θεμάτων ανά γνωστικό αντικείμενο που είναι διαθέσιμη στους φοιτητές.

Η τελική βαθμολογία καταχωρείται στην δεκάβαθμη κλίμακα (0-10) με ελάχιστο βαθμό επιτυχίας το 5. Ταυτόχρονα η τελική βαθμολογία καταχωρείται με την σχετική κλίμακα βαθμολογίας του ευρωπαϊκού συστήματος μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων (ECTS), όπου A, B, C, D, & E είναι το 10%, 25%, 30%, 25% & 10% των επιτυχόντων αντίστοιχα.

Σχετική βιβλιογραφία:

1. Pryor J.A. and Prasad S.A. Physiotherapy for respiratory and Cardiac Problems. Adults and Paediatrics. 3rd edition, Churchill Livingstone, London, 2002.
2. Reid W.D., Chung F. Κλινική Προσέγγιση στην Καρδιοαναπνευστική Φυσικοθεραπεία. (Μετάφραση Αγγλικής Έκδοσης) Ιατρικές Εκδόσεις Π.Χ. Πασχαλίδης, Αθήνα, 2009.
3. Hampton J.R.: Ταχεία Ερμηνεία ΗΚΓ. Εκδόσεις Π.Χ. Πασχαλίδη, 2002.
4. Νανάς Σ: Καρδιοαναπνευστική Δοκιμασία Κοπώσεως και Προγράμματα Καρδιοαναπνευστικής Αποκατάστασης. Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης, 2006.
5. Νανάς Σ: Αλγόριθμοι στην Καρδιοπνευμονική Αναζωογόνηση. Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης 2006.
6. Τούτουζας Π., Μπουντούλας Χ. Καρδιακές παθήσεις. Εκδ. Παρισιάνος, 1992.